

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/1290/2015
Identifikačné číslo spisu: 9015898750
Dátum vydania rozhodnutia: 23.03.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:9015898750.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti N., E., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Pezinok, Moyzesova 2, deti rodičov matka: Y. N., bývajúca v D., korešpondenčná adresa D. Bratislava, zastúpená JUDr. Jarmilou Záhradníkovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Pluhova 78, a otec N. N., bývajúcí v D., zastúpený AK FARDOUS Partners, s.r.o., IČO 47 241 543, so sídlom v Šali, Hlavná ul. 6, v konaní o nariadenie predbežného opatrenia a v konaní o zrušenie nariadeného predbežného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp.zn. 12 P 78/2015, o dovolaní matky maloletých detí proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2015 sp.zn. 11 CoP 510/2015 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Pezinok uznesením zo 16. júla 2015 č.k. 12 P 78/2015-490 nariadil predbežné opatrenie, ktorým upravil styk matky s maloletými deťmi U. a E., bez prítomnosti otca v párnom kalendárnom týždni : v pondelok v čase od 16.30 hod. do 19.00 hod., v stredu v čase od 16.30. hod. do 19.00 hod., v piatok od 16.30 hod. do 19.00 hod., v nepárnom kalendárnom týždni : v utorok v čase od 16.30 hod. do 19.00 hod. a vo štvrtok v čase od 16.30 hod. do 19.00 hod., v sobotu v čase od 10.00 hod. do 19.00 hod., určil matke si v uvedené dni a hodiny prevziať maloleté deti v mieste bydliska otca a v uvedené dni a hodiny odovzdať v mieste bydliska otca. Otcovi uložil povinnosť maloleté deti na stretnutie s matkou riadne a včas pripraviť. Vo zvyšku návrh matky aj otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Tiež návrh matky na zrušenie predbežného opatrenia (č.k. 12 P 75/2015-115 z 31. marca 2015 - pozn. dovolacieho súdu) zamietol. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že z podaných návrhov, vyjadrení účastníkov mal preukázanú potrebu dočasnej úpravy pomerov maloletých detí (§ 74 až § 77 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“), keďže vzťahy medzi rodičmi sú napäté, nedokážu spolu komunikovať a dohodnúť sa na rozsahu a spôsobe styku matky s deťmi, pričom v záujme týchto je, aby sa s matkou stretávali. Na ochranu práv detí súd už dňa 31. marca 2015

uznesením č.k. 12P 78/2015-115 nariadil predbežné opatrenie, ktoré bolo potvrdené Krajským súdom v Bratislave. Týmto predbežným opatrením boli maloleté deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti otca. Súd upravil styk matky s deťmi bez prítomnosti otca, pretože za súčasného konfliktného vzťahu rodičov by deťom prítomnosť otca neprospešala a tento čas by nebol plnohodnotne využitý v prospech detí. Pokiaľ ide o zrušenie nariadeného predbežného opatrenia, ktorého sa domáhala matka detí a nahradenie novým predbežným opatrením, súd prvého stupňa na tieto dôvody nezistil. Tými, ktoré matka uvádzala v návrhu na zrušenie predbežného opatrenia sa zaoberal už odvolací súd v predchádzajúcom konaní a preto prvostupňový súd tento návrh matky zamietol.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením z 30. septembra 2015 sp.zn. 11 CoP 510/2015 na odvolanie matky a otca napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zhodne s prvostupňovým súdom mal za to, že neboli dané podmienky na zrušenie predbežného opatrenia, keďže za obdobie od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a podania návrhu matkou na zrušenie predbežného opatrenia neuplynula doba ani 1 mesiaca a nebolo zistené, že by zanikli podmienky pre zrušenie predbežného opatrenia (§ 77 ods. 2 O.s.p.). V súvislosti s odvolacími námietkami matky uviedol, že namietaná nesprávnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospeli sudy v predchádzajúcich rozhodnutiach, nemôže byť dôvodom na zrušenie predbežného opatrenia. Dôvod zrušenia predbežného opatrenia spočíva v zmene pomerov, ku ktorej došlo od nariadenia predbežného opatrenia. Rovnako sa postupuje aj vtedy, ak sa dodatočne zistí, že na nariadenie predbežného opatrenia neboli dôvody. Odvolací súd konštatoval, že ani takéto podmienky pre zrušenie predbežného opatrenia za obdobie od 8. júna 2015 do 1. júla 2015 neboli dané. Nedôvodná bola aj námietka matky, že jej prvostupňový súd odňal možnosť konať pred súdom tým, že pred rozhodnutím o predbežnom opatrení nenariadil vo veci pojednávanie, nevykonala riadne dokazovanie a nedoručil jej podanie otca z 9. júla 2015. V konaní o nariadení predbežného opatrenia sa spravidla dokazovanie nevykonáva a pred jeho nariadením nie je potrebné zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Všetky matkou uvádzané návrhy na dokazovanie a vyjadrenia účastníkov prvostupňový súd vykoná a posúdi vo veci samej. Aktuálne sú tvrdenia účastníkov natoľko rozporné, že objektívne stanovisko k nim bude možné zaujať iba po vykonaní náležitého dokazovania. Odvolací súd nevyhovел ani odvolaniu otca, ktorý nenamietal rozsah upraveného styku, žiadal, aby sa styk realizoval za jeho prítomnosti. Na takúto úpravu však neboli zistené dôvody. Akékoľvek výhrady jedného rodiča voči druhému rodičovi, ktoré sa týkajú jeho postoja ako partnera nemôžu byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie matka detí. Žiadala, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že dovolateľke sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a že rozhodnutia odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), čo rovnako zakladá ich zmätočnosť v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom vysvetľuje tým, že 1/ sudy v prípade návrhu na zrušenie predbežného opatrenia konali bez nariadenia pojednávania a nedoručili jej vyjadrenie otca z 9. júla 2015 a kolízneho opatrovníka z 13. júla 2015 2/ rozhodnutia súdov sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§ 157 ods. 1 O.s.p.), 3/ pri rozhodovaní odvolací súd neprihliadal na podania matky a jej vyjadrenia uvedené v odvolaní (najmä, či nariadené predbežné opatrenie je v súlade so záujmami maloletých detí; či je súdom nariadený rozsah styku matky s maloletými deťmi dostatočný; nevysvetlil, prečo sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa a nedoplnil dokazovanie na opodstatnenosť dôvodov nariadenia a zrušenia už nariadeného predbežného opatrenia). Nesprávne právne posúdenie veci konajúcimi súdmi spočíva v nesprávnej aplikácii § 77 ods. 2 O.s.p.

Otec vo vyjadreniach k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie matky ako neprípustné odmietol z dôvodu, že jej nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Kolízny opatrovník maloletých detí vo vyjadrení k dovolaniu matky sa stotožnil s rozhodnutím odvolacieho súdu, cieľom predbežného opatrenia je len dočasná úprava pomerov maloletých. Odvolací

súd rozhodol v najlepšom záujme maloletých detí stabilizujúc rodinné prostredie.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením.

Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolateľka napadla dovoláním uznesenie, ktoré nemá znaky uvedené v týchto ustanoveniach. Dovolanie podané matkou preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je. Dovolateľka napadá rozhodnutie o predbežnom opatrení, prípustnosť ktorého je zároveň zákonom vylúčená v zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p.

Nepřípustnosť dovolania v takom prípade znamená, že právna možnosť využitia zákonom prezumovaných dovolacích dôvodov sa limituje na dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., preto neprichádza do úvahy možnosť dovolateľky domáhať sa reparácie prípadných nesprávností v súdnom konaní, ktoré s a spájajú s tzv. inou vadou v konaní majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovolateľka zastúpená kvalifikovanou zástupkyňou (advokátkou) však v dovolaní uplatňuje aj dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (súdom vyčíta, že a/ nedoplnili dokazovanie za účelom zistenia existencie dôvodov pre zrušenie nariadeného predbežného opatrenia; b/ neprihľadali na tvrdenia, vyjadrenia a dôkazy predložené dovolateľkou, s ktorými sa v dôvodoch rozhodnutia nevysporiadali, nezistili správne skutočný stav a ich c/ rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 77 ods. 2 O.s.p.). K týmto argumentom v dovolaní dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na dovolateľkou uplatnené dovolacie dôvody, v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľka vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodieť.

1. Dovolateľka namieta, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., je nesprávny procesný postup súdu,

ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľka odňatie možnosti konať pred súdom dáva do súvislosti s postupom súdov, ktoré 1/ v prípade návrhu na zrušenie predbežného opatrenia konali bez nariadenia pojednávania a nedoručili jej vyjadrenie otca z 9. júla 2015 a kolízneho opatrovníka z 13. júla 2015, 2/ ich rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§ 157 ods. 1 O.s.p.) a bez náležitej reakcie na jej odvolacie námietky, 3/ nesprávne aplikovali ustanovenie § 77 ods. 2 O.s.p. a vec nesprávne právne posúdili.

1.1 Podľa ustanovenia § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania (v danom prípade ide o konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na základe návrhu z 18. marca 2015) dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz; ustanovenia § 75 až § 77 sa použijú primerane. Predbežné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého zabezpečovacia funkcia má za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v jeho priebehu nastať. Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamená, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi subjektmi. Nariadením predbežného opatrenia nezískava jeden z účastníkov práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne upravuje určitý okruh vzťahov. Aj v prípade vyhovenia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je garantované právo dotknutého účastníka konania na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú súdom rozhodnutím vo veci samej. Rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva, vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke predbežných opatrení, pretože tieto nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch (pozri napr. *Apis v. Slovenská republika* z 10. januára 2000 č. 39754/98, v ktorom sa konštatovala neaplikovateľnosť čl. 6 *ratione materiae* v konaní o zrušení predbežného opatrenia). Ústavný súd Slovenskej republiky v rámci svojej rozhodovacej činnosti pristúpil k preskúmaniu niektorých rozhodnutí o predbežných opatreniach, zásadne však išlo o ojedinelé prípady charakterizované výnimočnými okolnosťami vecí. V tejto súvislosti ústavný súd judikoval, že zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach môže iba za predpokladu, že by takýmto rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu majúci charakter svojvôle (obdobne III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07, III. ÚS 526/2015 a iné).

Súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania (§ 75 ods. 6 O.s.p.). O nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov (§ 75 ods. 8 veta prvá O.s.p.). Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie (§ 75 ods. 8 O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že pri prijímaní takéhoto dočasného a predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku, k nariadeniu predbežného opatrenia preto stačí, ak sa tvrdené skutočnosti javia ako pravdepodobné a primerane osvedčené. Zákon preto nepredpokladá, že súd bude pri rozhodovaní o predbežnom opatrení vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. O.s.p.). V ustanovení § 75 ods. 6 O.s.p. je formulovaná zásada, v zmysle ktorej účastníci nemusia byť pred rozhodnutím o návrhu na predbežné opatrenie vypočutí a súd nemusí nariadiť pojednávanie. Tým, že Občiansky súdny poriadok umožňuje súdu rozhodnúť o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia aj bez výsluchu účastníkov, zároveň dáva súdu možnosť rozhodnúť o takomto návrhu bez priameho a ústneho vyjadrenia sa účastníkov konania. Takýto postup v konaní umožňuje zákon súdu i v konaní o zrušení predbežného opatrenia (z odôvodnenia rozhodnutia uverejneného Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 62/2013). Dovolací súd nenachádza dôvod, aby sa v tejto veci odchyľil od názoru publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, zastavaného aj v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu (viď

nižšie), a preto v ďalšom z neho vychádzal aj v tomto prípade. Identicky názor bol vyslovený napríklad aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2010 sp.zn. 5 Cdo 39/2009 (v odôvodnení ktorého sa m.i. uvádza: ...“Súd o návrhu na vydanie predbežného opatrenia rozhoduje aj bez výsluchu účastníkov, tým je daná možnosť súdu rozhodnúť o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia aj bez toho, že by sa účastníci k návrhu predbežného opatrenia priamo a ústne vyjadrili. Takýto postup v konaní umožňuje súdu i v konaní o zrušení predbežného opatrenia, vychádza z predpokladov, ktoré osvedčujú dôvodnosť takéhoto návrhu, bez toho, aby nariadil pojednávanie, alebo vypočul účastníkov.“ V konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o predbežnom opatrení súd prvého stupňa, ani odvolací súd nemusí nariadiť pojednávanie (viď Zo súdnej praxe č. 34/2002). Ustanovenie § 75 ods. 6 O.s.p. je fakultatívnou dispozíciou, preto súd rozhodujúci o predbežnom opatrení alebo jeho zrušení v základnom alebo opravnom konaní bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania neporušuje práva účastníkov konania. V danom prípade nešlo o žiaden z prípadov, pri ktorom bolo potrebné na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie v zmysle § 214 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p., v takom prípade bola odvolaciemu súdu daná možnosť rozhodnúť o odvolaniach i bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Vo všeobecnosti je vhodné poznamenať, že nariadenie pojednávania sa spája s rozhodovaním vo veci samej a s povinnosťou súdu vykonať dokazovanie (alebo ho opakovať). V prípade, že súd rieši procesné otázky, vedie predbežné konania (zmierovacie konanie, konanie o určenie otcovstva súhlasným vyhlásením), prijíma alebo ruší dočasné opatrenia (kde sa práva osvedčujú) alebo zabezpečuje dôkazy, nemá povinnosť nariadiť pojednávanie. Námietačka dovolateľky o nenariadení pojednávania v konaní o zrušení predbežného opatrenia a v tejto súvislosti i o prípadnom porušení jej práv, nie je opodstatnená.

1.2 V konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia i jeho zrušenie sa s ohľadom na zmysel tohto procesného inštitútu ani zásada rovnosti účastníkov (ktorú treba vnímať aj v spojení so zásadou kontradiktórnosti a zásadou ústnosti - osobitne právom byť vypočutý, právom oboznámiť sa s vyjadrením účastníka, právom na prejednanie veci na pojednávaní) neuplatňuje tak rigorózne, resp. bezpodmienečne a bezprostredne, ako je tomu v konaní o veci samej. Účastníci konania teda nemusia v každej časti, či druhu konania, súčasne disponovať určitým procesným prostriedkom. V prípade niektorých procesných prostriedkov z ich povahy a účelu vyplýva, že ich uplatnenie má k dispozícii len jedna strana; tomu zodpovedá aj príslušná zákonná úprava (viď bližšie § 75 ods. 6, ods. 8 O.s.p.) Uvedené platí tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v odvolacom konaní (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 152/2013).

V danom prípade súčasťou návrhu matky z 30. júna 2015 (č.l. 281 spisu) bol nielen návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p., ale tiež návrh na zrušenie skôr nariadeného predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 2 O.s.p. (uznesenie Okresného súdu Pezinok č.k. 12 P 75/2015-115 z 31. marca 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 1. júna 2015 sp.zn. 11Cop/272/2015).

V konaní o návrhu matky na zrušenie predbežného opatrenia súd prvého stupňa doručil návrh matky na zrušenie predbežného opatrenia (spolu s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, keďže išlo o jedno - spoločné podanie) otcovi a kolíznemu opatrovníkovi (viď č.l. 409 spisu), obsah spisu nedáva podklad k záveru, že vyjadrenie otca z 9. júla 2015 a kolízneho opatrovníka z 13. júla 2015 (č.l. 419 až 489 spisu) bolo doručené matke. O oboch návrhoch rozhodol súd prvého stupňa uznesením zo 16. júla 2015 č.k. 12 P/78/2015-490. Uvedené rozhodnutie napadli odvolaním otec a matka, vyjadrenie otca k odvolaniu matky z 19. augusta 2015 i vyjadrenie kolízneho opatrovníka k obom odvolaniam z 24. augusta 2015 boli doručené matke (2. septembra 2015), ktorá k nim zaujala stanovisko v podaní zo 14. septembra 2015 (č.l. 650 -672 spisu), ku ktorému sa vyjadril otec podaním z 24. septembra 2015 (č.l. 674 - 691 spisu). Vyjadrenie otca súd účastníkom nedoručoval a o odvolaniach Krajský súd v Bratislave rozhodol uznesením z 30. septembra 2015 sp.zn. 11 CoP 510/2015.

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu zodpovedal procesný postup súdov v danej veci vyššie uvedenej povahe konania a rozhodovania o predbežnom opatrení (o nariadení a zrušení). Súd jednak nie je povinný donekonečna udržiavať stav konfrontácie medzi podaniami účastníkov konania - je iba na

jeho posúdení, kde je rozumná hranica takúto konfrontáciu ukončiť (III. ÚS 144/2012, III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Záujem na rýchlej a účinnej dočasnej ochrane práv účastníka, ktorý o ochranu žiada, má totiž prednosť pred právom ostatných účastníkov bezbreho a opakovane a donekonečna vyjadrovať sa k stanoviskám ostaných účastníkov konania. Súd prvého stupňa doručil návrh matky na zrušenie predbežného opatrenia otcovi a kolíznemu opatrovníkovi maloletých detí, preto z tohto dôvodu účastníkom neodňal možnosť konať pred súdom, tak ako to prezumuje judikatúra R62/2013 („Ak súd nedoručil návrh na zrušenie predbežného opatrenia na vyjadrenie všetkým účastníkom konania podľa § 114 ods. 2 O.s.p., odňal im možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.“). I keď vyjadrenie otca z 9. júla 2015 a kolízneho opatrovníka z 13. júla 2015 k návrhu na zrušenie predbežného opatrenia súd nedoručil matke, podmienka prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nie je splnená, lebo matka následne mohla uplatniť svoj vplyv na výsledok tohto konania v jeho ďalšom priebehu, čo aj učinila podaním odvolania, v ktorom túto skutočnosť namietala (viď R 39/1993). Odvolací súd následne pred rozhodnutím o odvolaniach matky a otca vytvoril účastníkom konania i kolíznemu opatrovníkovi dostatočnú procesnú možnosť vyjadriť sa k opravným prostriedkom i k doterajšiemu priebehu konania [v danom prípade odvolací súd odvolanie matky maloletých detí doručil na vyjadrenie otcovi a kolíznemu opatrovníkovi, vyjadrenia otca a kolízneho opatrovníka doručil matke, táto k nim zaujala stanovisko 14. septembra 2015 (č.l. 650 - 672 spisu), ktoré odvolací súd opäť zaslal na vedomie otcovi a kolíznemu opatrovníkovi (viď doručenky na č.l. 673 spisu). Následné vyjadrenie otca z 24. septembra 2015 (č.l. 674 -691 spisu) už odvolací súd nedoručoval účastníkom konania].

S poukazom na uvedené dovolací súd nezistil, žeby v spoločnom konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a o návrhu matky na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia došlo k odňatiu možnosti účastníkov konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), alebo k porušeniu ich základných práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

2. Pokiaľ dovolateľka namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvého stupňa, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009). Tento názor si osvojil aj dovolací súd a v ďalšom z neho vychádza.

Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo 3. decembra 2015 Stanovisko, ktorého právna veta uvádza, že „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

Prihliadajúc na uvedenú výnimočnosť (vyjadrenú v prijatom stanovisku) dovolací súd dospel k záveru, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvého stupňa) spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. v

spojení s § 76 ods. 4 O.s.p., lebo obsahuje „zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie“. Tieto je potrebné hľadať tak v návrhoch účastníkov na nariadenie i zrušenie predbežného opatrovníka, v ich vzájomných stanoviskách (tvoriacich obsah odôvodnení súdnych rozhodnutí), ale i v právnom posúdení vecí súdmi zakladajúcimi vydané rozhodnutia. Odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. V konkrétnostiach dovolací súd poukazuje, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím obsahuje vysvetlenie dôvodov (i aplikovanú právnu úpravu), pre ktoré bolo návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vo vzťahu k úprave styku matky a maloletých vo vymedzenom rozsahu vyhovie i to, prečo bolo potrebné vo zvyšnej časti tento návrh zamietnuť. Zároveň bolo logicky vysvetlené opierajúc sa pritom o primerané odôvodnenie i to, z akých dôvodov súd návrh matky na zrušenie predbežného opatrenia (o zverení detí otcovi) zamietol. [porovnaj: ...“ z podaných návrhov, vyjadrení účastníkov, obsahu spisu mal súd prvého stupňa preukázané, že vzťahy medzi rodičmi sú napäté, na ochranu práv detí súd uznesením č.k. 2P/78/2015-115, zo dňa 31.3.2015 nariadil predbežné opatrenie, rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Bratislave a nadobudlo právoplatnosť 8.6.2015 keďže rodičia spolu nedokážu komunikovať a nedokážu sa dohodnúť na rozsahu a spôsobe styku matky s deťmi je v záujme detí, aby sa s matkou stretávali. Súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým opravil styk matky s maloletými deťmi. Súd prvého stupňa prihliadol aj na návrh kolízneho opatrovníka, ktorý dobre pozná situáciu v rodine. Súd prvého stupňa mal za to, že prítomnosť otca pri stretnutí matky s deťmi sa súčasného konfliktného vzťahu s rodičom neprospeje a tento čas by nebol plnohodnotne využitý v prospech detí. Pokiaľ ide o zrušenie nariadeného predbežného opatrenia a nahradenie novým predbežným opatrením, súd prvého stupňa na toto dôvody nezistil, dôvody ktoré matka uvádza v návrhu na zrušenie predbežného opatrenia sa zaoberal už odvolací súd a preto tento návrh ako nedôvodný zamietol.“ „odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa má za to, že neboli dané podmienky na zrušenie predbežného opatrenia, keďže za obdobie od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a podania návrhu matkou na zrušenie predbežného opatrenia neuplynula doba ani 1 mesiac a nebolo zistené, že by zakladali podmienky pre zrušenie predbežného opatrenia“ (z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu)].

Je potrebné poznamenať, že pokiaľ súd návrhu na predbežné opatrenie v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať (§76 ods. 4 O.s.p.). Predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie, ktoré na konanie, ktoré možno môže súd začať i bez návrhu (čo je aj konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých), § 75 ods. 1 O.s.p. Podľa názoru dovolacieho súdu takéto odôvodnenia súdov v súhrne možno považovať za zrozumiteľné, preskúmateľné i odôvodnené. Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný názor ako konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá porušenie práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho právnymi názormi. Je v právomoci súdu vykladať a aplikovať zákony (obdobne napr. I. ÚS 50/2004, IV. ÚS 252/2004).

3. Za dôvodné nemožno považovať ani ďalšie námietky dovolateľky (týkajúce sa tvrdenia o neosvedčení potrebných skutkových okolností potrebných pre správne posúdenie vecí). Pokiaľ dovolateľka namieta, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, prípadne neprihliadali na relevantné na vec sa vzťahujúce dôkazy, prípadne ich nesprávne predbežne vyhodnotili, ide o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 ods. 1 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto dovolateľkou tvrdená vada (i keby k nej v konaní došlo) môže zakladať (nanajvýš) tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama osebe ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

4. Dovolaťka v dovolaní uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.; súdom vyčíta, že ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení vecí, v dôsledku nesprávnej aplikácie § 77 ods. 2 O.s.p.

Pokiaľ obsah dovolacích námietok smeroval k spochybneniu právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi v napadnutých rozhodnutiach (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) - t.j. že tu boli splnené predpoklady pre zrušenie nariadeného predbežného opatrenia o zverení detí do starostlivosti otca v zmysle § 77 ods. 2 O.s.p., je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, sp.zn. 2 Cdo 97/2010, sp.zn. 3 Cdo 53/2011, sp.zn. 4 Cdo 68/2011, sp.zn. 5 Cdo 44/2011, sp.zn. 6 Cdo 41/2011 a sp.zn. 7 Cdo 26/2010).

5. Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

6. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.